

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพันธุศาสตร์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนพฤษภาคม

อินทรีชิต

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Lagerstroemia loudonii* Teijsm. & Binn.

วงศ์ LYTHRACEAE

ชื่ออื่น เกரியบ ตะเกரியบ ตะแบกขน เกลาใบใหญ่

เป็นไม้ต้นขนาดกลาง สูง 10 – 20 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีเทาเข้มหรือสีเทาแกมสีดำ แตกเป็นร่องตามความยาวลำต้น เรือนยอดแผ่กว้างเป็นพุ่มกลม กิ่งอ่อนรูปสี่เหลี่ยม ปลายกิ่งแก่ทอड़โน้มลง

ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปขอบขนาน รูปรีแกมรูปขอบขนาน หรือรูปรีกว้างเกือบกลม กว้าง 3 – 8 เซนติเมตร ยาว 14 – 20 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือเกือบกลม มักมีติ่งหนาม โคนสอบเรียว กลม หรือเว้ารูปหัวใจ ขอบเรียบ ใบอ่อนแผ่นใบมีขนรูปดาวสั้นนุ่มสีเหลืองทั้งสองด้าน ใบแก่เกลี้ยงแต่มีขนสั้นนุ่มที่เส้นกลางใบ เส้นแขนงใบข้างละ 6 – 12 เส้น ก้านใบยาว 2 – 5 เซนติเมตร

ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ออกตามปลายกิ่งหรือซอกใบ ช่อดอกรูปทรงกระบอกหรือรูปเกือบพีระมิด ยาว 10 – 30 เซนติเมตร ขนาดกว้าง 8 – 20 เซนติเมตร มีขนสั้นนุ่มสีเหลืองคลุมแต่หลุดร่วงง่าย ก้านดอกยาว 2 – 5 เซนติเมตร ดอกตูมสีเขียว รูปเกือบกลม โคนสอบเรียว ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 – 0.8 เซนติเมตร ยาว 0.7 – 1.2 เซนติเมตร มีขนสั้นนุ่มแต่ไม่ชัดเจน ตรงกลางของปลายดอกตูมมีตุ่มเล็กๆ กลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อน รูปประฆัง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.7 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ปลายแยก 6 – 8 แฉก แต่ละแฉกรูปสามเหลี่ยม แฉกลึกประมาณ 6 มิลลิเมตร บานแผ่กว้างหรือโค้งลง ปลายแฉกด้านในมีขนสั้นหนานุ่มคลุมครึ่งหนึ่งของแฉกกลีบเลี้ยง กลีบดอกสีชมพู สีม่วงอ่อนถึงสีม่วงเข้ม สีชมพูแกมสีม่วง หรือสีขาว จำนวน 6 – 8 กลีบ รูปไข่กลับ ขนาดกว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ยาว 2.5 – 3 เซนติเมตร ขอบเป็นชายครุยและคลื่น มีก้านกลีบดอก เกสรเพศผู้มี 2 ลักษณะ ลักษณะแรกมี 5– 8 เกสร ขนาดใหญ่และยาว ลักษณะที่สองมีจำนวนมาก ขนาดยาวไล่เลี่ยกัน เกสรเพศผู้ทั้งหมดติดที่ด้านในของหลอดกลีบเลี้ยง รังไข่อยู่เหนือวงกลีบ รูปเกือบกลม มีขนสั้นหนานุ่มคลุมจำนวนมาก ก้านยอดเกสรเพศเมียเรียวยาว ยอดเกสรเพศเมียเป็นตุ่ม กลีบเลี้ยงหุ้มผลรูปถ้วย มีขนสั้นหนานุ่มคลุมสั้นนูนเล็กน้อย ปลายแฉกแผ่กว้าง ผลแบบผลแห้งแตก รูปเกือบกลม รูปขอบขนาน หรือรูปวงรี ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 – 1.5 เซนติเมตร ยาว 1 – 2 เซนติเมตร ปลายแหลม ผั้ผลแข็ง มีขนสั้นนุ่มเมื่อแตกแยกออกเป็น 4 – 6 พู เมล็ดมีปีก

การกระจายพันธุ์

ในประเทศไทยพบได้ทุกภูมิภาค พบตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบ และป่าชายหาด ที่ความสูงตั้งแต่ใกล้ระดับน้ำทะเลจนถึงประมาณ 500 เมตร ออกดอกเดือนมีนาคมถึงเมษายน ผลแก่เดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ในต่างประเทศพบที่ประเทศลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์

การใช้ประโยชน์

เนื่องจากอินทรีชิตมีดอกสวยงาม จึงนิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับสวนและริมทางหลวง ไม้ใช้ทำงานแกะสลัก เครื่องกลึง และด้ามเครื่องมือต่างๆ ใบมีสรรพคุณทางสมุนไพรใช้บรรเทาอาการผดผื่นคัน

ผู้เขียน ปาจารย์ อินทชูป
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

